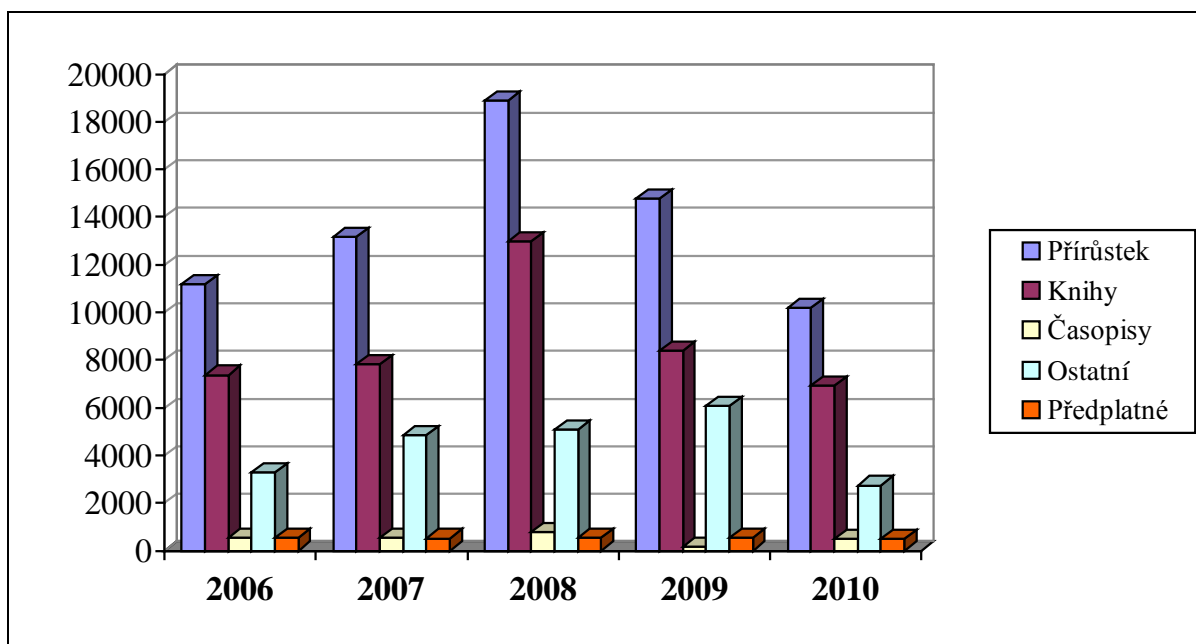

Ústřední knihovna VŠB-TU Ostrava

Zpráva o činnosti za rok 2009

Doplňování knihovního fondu

Knihovní fond ÚK byl v souladu s rámcovým plánem akvizice doplňován převážně koupí z prostředků přidělených ÚK nebo z dalších zdrojů pracovišť univerzity, především z grantů. Přírůstek knihovního fondu činil v roce 2010 celkem **10 176 knihovních jednotek** (dále jen kn. j.). **Knihovní fond ÚK obsahoval k 31. 12. 2010 celkem 397 513 kn. j.** Formou předplatného byl zajištěn přístup k tradičním papírovým verzím časopisů pro zpřístupnění ve studovnách ÚK (**484 titulů časopisů**) a **34 titulů** časopisů byly předplaceny v elektronických verzích.

Statistické údaje – zdroj dat pro graf

	2006	2007	2008	2009	2010
přírůstek knih. jednotek celkem	11183	13182	18867	14761	10176
knihy	7376	7808	12977	8386	6949
časopisy	525	538	800	175	485
ostatní	5226	4836	5090	6060	2742
počet titulů odebíraných periodik	548	520	530	536	484

V roce 2010 byl rozšířen počet přístupných titulů e-knih formou trvalého nákupu **151 titulů** nakladatelství **Wiley**. Nákup těchto e-knih byl proveden na základě návrhů akademických pracovníků a byl hrazen z prostředků ÚK. V roce 2010 bylo opět obnoveno předplatné e-

knih **Oxford University Press** (kolekce e-knih **OSO Economics and Finance** a **Business and Management**).

Dostupnost elektronických informačních zdrojů

Vedle tradičních tištěných informačních zdrojů, které jsou, především v oblasti knižních publikací, stále hlavní složkou informačního zabezpečení pedagogické a výzkumně-vývojové činnosti univerzity, se v roce 2010 výrazně zvýšil rozsah zpřístupňovaných e-zdrojů.

Elektronické informační zdroje byly uživatelům dostupné na základě licenčních smluv s producenty a distributory ve webovém rozhraní. Nabídka elektronických informačních zdrojů byla pro uživatele zabezpečena prostřednictvím základních sekundárních informačních zdrojů, jednak bibliografických databází, jednak také bázemi dat s plnými texty. Dále došlo k nárůstu plnotextově zpřístupňovaných elektronických zdrojů rozšířením počtu titulů časopisů a dalších typů dokumentů díky přístupu k několika digitálním knihovnám.

Bibliografické báze dat a plnotextové e-zdroje

Vedle tradičních tištěných informačních zdrojů, které jsou, především v oblasti knižních publikací, stále hlavní složkou informačního zabezpečení pedagogické a výzkumně-vývojové činnosti univerzity, se výrazně zvýšil rozsah zpřístupňovaných e-zdrojů. Nabídka elektronických informačních zdrojů byla pro uživatele zabezpečena prostřednictvím sekundárních informačních zdrojů a bází dat (digitálních knihoven) s plnými texty:

- multioborové citační bibliografické báze dat **Web of Science** (včetně JCR) a **Scopus** a báze dat s plnými texty společnosti **EBSCO** a rovněž báze dat **EconLit** (AEA)
- digitální knihovny **IEEEExplore**, **ACM DL** a **OECD iLibrary**
- více než **5 000 elektronických časopisů** nakladatelství Springer, Elsevier a Wiley
- trvalým nákupem nebo vlastním předplatným e-knihy nakladatelství Elsevier (celkem přístupno 213 titulů), Wiley (celkem přístupno 563 tituly), Oxford University Press (kolekce **Economics & Finance** a **Business & Management**) a konsorciální licencí e-knihy nakladatelství Springer

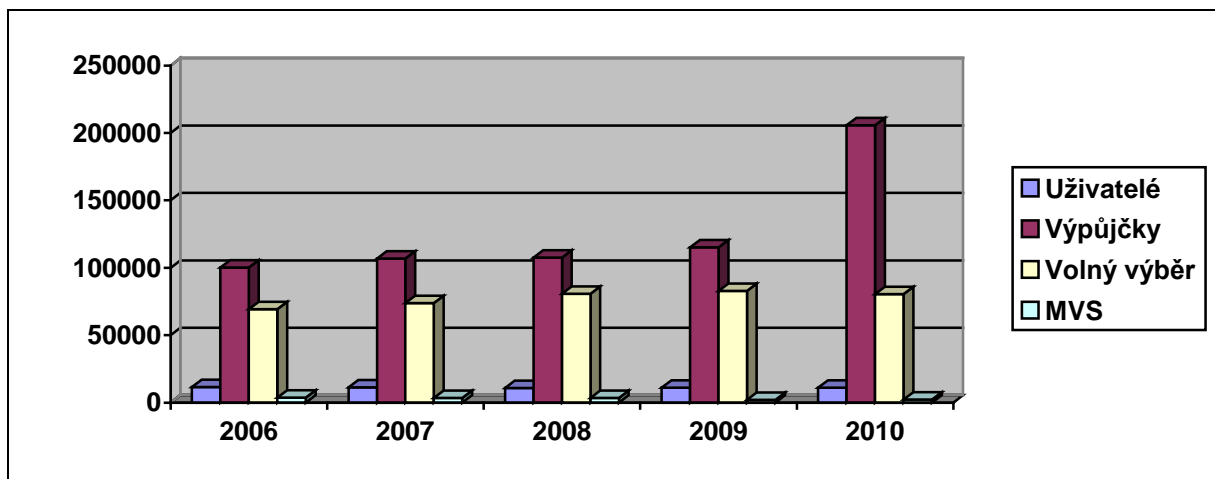
Přístup do většiny výše uvedených informačních zdrojů byl v roce 2010 financován z prostředků MŠMT v rámci programu INFOZ. ÚK se podílela na zajištění přístupu do těchto zdrojů finanční spoluúčastí v částce zhruba 2 mil. Kč.

Zabezpečení knihovnicko-informačních služeb

ÚK poskytuje uživatelům širokou nabídku knihovnicko-informačních služeb, od tradičních služeb výpůjčních až po služby elektronické. Největší objem služeb představují výpůjční služby absenční. V roce 2010 bylo v ÚK zaregistrováno celkem **11 005 uživatelů**, kteří si vypůjčili mimo knihovnu (absenčně) celkem **205 582 kn. j.**

Statistické údaje – zdroj dat pro graf

	2006	2007	2008	2009	2010
počet registrovaných uživatelů k 31. 12.	11615	11243	10795	11051	11005
počet absenčních výpůjček	100120	106920	107554	115172	205582
meziknihovní výpůjční služba (MVS)	3647	3375	3364	2112	2300
počet svazků ve volně přístupné části fondu	69313	73829	80711	82767	80463

Výpůjční služby z vlastních fondů knihovny byly doplňovány **meziknihovní výpůjční službou** (MVS). Uživatelé podali v roce 2010 celkem 2 133 požadavky na získání knih a článků prostřednictvím MVS. Realizováno bylo celkem **2 300 požadavků**, buď formou výpůjčky originálního dokumentu, nebo poskytnutím kopie; z tohoto počtu bylo 1 095 požadavků vyřízeno formou výpůjčky nebo kopie originálu ze zahraničních knihoven, tedy prostřednictvím MMVS. Oproti předchozímu roku došlo k mírnému nárůstu rozsahu této služby. Z fondu ÚK bylo v rámci MVS vyřízeny výpůjčkou originálu nebo poskytnutím kopie dokumentů celkem **650 požadavků** jiných knihoven.

Elektronické služby pro VŠ

Tradiční knihovnicko-informační služby byly podporovány elektronickými službami, především v oblasti rešeršních služeb, v oblasti již zmíněných meziknihovních výpůjčních služeb, zpřístupněním elektronických zdrojů, ale také informacemi na webových stránkách ÚK (<http://knihovna.vsb.cz/>).

V online katalogu ÚK VŠB-TUO bylo k 31. 12. 2010 registrováno **193 719 knihovních jednotek** (tj. exemplářů) z **kněžního fondu** (105 450 titulů knih) a **4 583 titulů časopisů**.

Online katalog **norem ČSN** ve fondu ÚK obsahoval k 31. 12. 2010 celkem **12 598 záznamů**. Normy ČSN ve formátu PDF byly v roce 2010 uživatelům ÚK zpřístupněny prostřednictvím

služby **ČSN online** na dvou pracovních stanicích ve studovně, a proto byly tyto normy v tištěné podobě nakupovány pouze výjimečně.

Vysokoškolské kvalifikační práce (VŠKP) VŠB-TUO (bakalářské, diplomové, disertační a habilitační práce) byly v roce 2010 zpracovávány s využitím systému DSpace. Do ÚK bylo předáno v tradiční tištěné verzi celkem **2 688 prací**. VŠKP byly v roce 2010 zpracovávány ve spolupráci s CIT s využitím metadatových záznamů a odevzdaných plných textů prací obhájených v akad. roce 2009/2010 z informačního systému VŠB-TUO pro podporu výuky Edison. Vedle tištěných prací byly odevzdány a v systému DSpace oprávněným uživatelům přístupny metadatové záznamy se soubory s plnými texty prací ve formátu PDF (společně s pracemi odevzdanými elektronicky v letech 2008 a 2009 tak bylo přístupno **v PDF celkem 7 869 prací**). Databáze vysokoškolských kvalifikačních prací VŠB-TUO obsahovala k 31. 12. 2010 celkem **38 889** záznamů tištěných verzí prací.

Kolekce Sborník vědeckých prací Vysoké školy báňské-Technické univerzity Ostrava budovaná rovněž s využitím systému DSpace obsahovala k 31. 12. 2010 bibliografické záznamy článků (celkem 4 624) ze všech řad Sborníku vědeckých prací VŠB-TUO a Ekonomické revue, zčásti včetně naskenovaných plných textů přístupných oprávněným uživatelům z VŠB-TUO.

V rámci DSpace byla v roce 2010 doplňována o nové záznamy také kolekce registrující **publikační činnost akademických pracovníků VŠB-TUO** v tzv. impaktovaných časopisech za období 1990 až 2010 se záznamy publikací registrovaných ve Web of Science, která obsahovala k 31. 12. 2010 celkem **1 138 záznamů**.

Pracovníci – kvalifikační struktura

K 31. 12. 2010 v ÚK pracovalo 33 pracovníků. Z toho bylo 14 pracovníků s vysokoškolským vzděláním (7 s knihovnickým vzděláním) a 18 pracovníků se středoškolským vzděláním (10 se vzděláním knihovnickým).

Další aktivity

V roce 2010 se ÚK účastnila prací na projektu **OpenAIRE – Open Access Infrastructure Research for Europe** v rámci 7. rámcového programu (FP7) jako zástupce České republiky, více viz <http://knihovna.vsb.cz/openaire/index.htm>.

Ředitelka ÚK působila v roce 2010 jako místopředsedkyně výkonného výboru **Asociace knihoven vysokých škol ČR (AKVŠ ČR)**, jejímž je VŠB-TUO členem.

Pracovníci ÚK se podíleli aktivně na přípravě seminářů pořádaných AKVŠ i na jejích dalších aktivitách, především na programu konference Bibliotheca academica 2010 (<http://www.akvs.cz/aktivity/ba-cpvsk-2010/index.html>). V roce 2010 byla ÚK organizátorem **3. setkání českých uživatelů systému DSpace**, které se konalo na VŠB-TUO dne 18. a 19. 5. 2010 (viz <http://www.akvs.cz/aktivity/2010-seminar-dspace.html>). ÚK se rovněž připojila

k mezinárodní akci Open Access Week 2010 (více viz <http://knihovna.vsb.cz/open-access/open-access.htm>).

ÚK byla v roce 2010 kolektivním členem Ligue des Bibliothèques Européennes de Recherche (LIBER).

Rekonstrukce výpůjčního oddělení

Od ledna 2010 proběhla rekonstrukce výpůjčního oddělení v budově NK v Ostravě-Porubě. Součástí rekonstrukce bylo i propojení studovny s výpůjčním oddělením vnitřním schodištěm a dořešení požárně-bezpečnostního vybavení prostor pro uživatele knihovny v budově NK. Rekonstruované prostory byly slavnostně otevřeny dne 14. září 2010. VŠB-TU Ostrava tím získala důstojné a uživatelsky příjemné prostředí pro zájemce o knihovní služby, srovnatelné nejen se zahraničními univerzitami, ale také s mnohými českými univerzitami, které si po roce 1990 vybudovaly nové knihovny.

Tabulka

Přírůstek knihovního fondu za rok	11 005
Knihovní fond celkem	397 513
Počet odebíraných titulů periodik:	
– fyzicky	484
– elektronicky	34
Otevírací doba za týden (fyzicky)	41,5
Počet absenčních výpůjček	205 582
Počet uživatelů	11 051
Počet studijních míst	217
Počet svazků ve volném výběru	80 463